

Obsahova napln cvicenia

Vypocet normaly na elementoch (s linearnou a kvadrat. aprox.)

Vytvorte vypoctovy program (podprogram) pre vypocet normaly na hranicnych elementoch v 2-d a 3-d ulohach.

Postup pri vypracovaní vypoctoveho programu:

- ❖ Definovat suradnice uzlovych bodov uvazovaneho hranicneho elementu (podla radu interpolacie)
- ❖ Pomocou function definovat tvarove funkcie a ich prve derivacie (aby sa dali aplikovat pre rozne hodnoty argumentu) pre uvazov. typ elementu
- ❖ Naprogramovat vypocet nasledovnych velicin:

$$d=2: \quad h_i = \sum_a \eta_i^{aq} N'^a(\xi), \quad h = \sqrt{h_i h_i}, \quad t_k = h_k / h, \quad n_i = \varepsilon_{ik3} t_k$$

$$d=3: \quad h_j = \sum_a \eta_j^{aq} N_{,1}^a(\xi_1, \xi_2), \quad k_m = \sum_a \eta_m^{aq} N_{,2}^a(\xi_1, \xi_2), \quad g_i = \varepsilon_{ijm} h_j k_m, \quad g = \sqrt{g_i g_i}, \quad n_i = g_i / g$$

Test: (a) **normala na usecke AB:** A(1,0) , B(2,0)

[Hint: krajne uzly su v bodoch A, B a v pripade kvadr. approx. druhy uzol lezi v strede medzi A a B; vypocet normaly na usecke nezavisí na polohe bodu, v ktorom ju pocitame]

(b) **normala v bode** $C(\cos 48^\circ, \sin 48^\circ)$ **na kruh. obluku AB** so stredom $S(0,0)$: $A(\cos 40^\circ, \sin 40^\circ)$,
 $B(\cos 50^\circ, \sin 50^\circ)$

Hint: kartezske suradnice uzlov elementu : $\eta_1^{1q} = \cos(40^\circ)$, $\eta_2^{1q} = \sin(40^\circ)$

$$\eta_1^{2q} = \cos(45^\circ), \quad \eta_2^{2q} = \sin(45^\circ)$$

$$\eta_1^{3q} = \cos(50^\circ), \quad \eta_2^{3q} = \sin(50^\circ)$$

vypocitat lok. surad. ξ^c bodu C z rovnice:

$$\cos(48^\circ) = \sum_{a=1}^3 \eta_1^{aq} N^a(\xi^c) = \frac{\xi^c}{2}(\xi^c - 1)\cos(40^\circ) + (1 - \xi^c)(1 + \xi^c)\cos(45^\circ) + \frac{\xi^c}{2}(\xi^c + 1)\cos(50^\circ)$$

$$\text{kvadrat. rov.: } (\xi^c)^2 \alpha + \xi^c \beta + \gamma = 0 \Rightarrow \xi^c = \frac{1}{2\alpha} \left(-\beta \pm \sqrt{\beta^2 - 4\alpha\gamma} \right)$$

$$\text{kde: } \alpha = \frac{1}{2}\cos(50^\circ) + \frac{1}{2}\cos(40^\circ) - \cos(45^\circ), \quad \beta = \frac{1}{2}(\cos(50^\circ) - \cos(40^\circ))$$

$$\gamma = \cos(45^\circ) - \cos(48^\circ)$$

$$\text{nasledne vypocitat } h_i = \sum_a \eta_i^{aq} N'^a(\xi^c), \dots$$

Numerical results: $\xi^c = 0.600469637837701$

$$n_1^{ex}(\xi^c) = 0.6691305739E+00, \quad n_1^{num}(\xi^c) = 0.6691110436E+00, \quad \% \text{ error} = -0.2918753657E-02$$

$$n_1^{ex}(\xi^c) = 0.7431448547E+00, \quad n_1^{num}(\xi^c) = 0.7431624394E+00, \quad \% \text{ error} = 0.2366250744E-02$$

(c) **normála na plosnom elem. ABCD:** A(1,0) , B(2,0) , C(2,1) , D(1,1)

Pouzite 4-uholnikovy element s kvadratickou aproximaciou (serendipity, t.j. 8-uzlovy)

Porovnat vysledky numericky vypocitanych normal s exaktnymi hodnotami v jednotlivych prikladoch.

Numericke integracie

Vytvorte vypoctovy program (podprogram) pre num. integraciú v 1-rozmernom integráli pomocou **standardnej Gaussovej kvadratury**

Postup pri vypracovaní vypoctoveho programu:

- ❖ Transformacia integracnej premennej $x = \frac{a+b}{2} + \frac{b-a}{2}\xi$, $\xi \in [-1,1]$

(pretoze Gaussove body ξ^i a im odpovedajuce vahy W^i su pre normalizovany interval $\xi^i \in (-1,1)$)

- ❖ Naprogramovat vypocet vseobecneho integralu pomocou funkcných hodnot v integracných bodoch

$$\int_a^b f(x)dx = \int_{-1}^1 f(x(\xi)) \frac{b-a}{2} d\xi = \frac{b-a}{2} \sum_{i=1}^N f(x(\xi^i)) W^i \quad (\text{sumacia cez } N \text{ Gauss. integr. bodov})$$

Test: napr. pre $f(x) = 1 + x^2$; kedy exaktna hodnota je: $\int_a^b f(x)dx = x(1 + x^2/3) \Big|_a^b = (b-a)(1 + (b^2 + a^2 + ab)/3)$

Pozn.: Gauss. body z intervalu $\xi^i \in (-1,1)$ su symetricky rozlozene okolo 0, a preto sa nacistavaju len kladne hodnoty a zaporne su tym tiez dostupne, pricom vahy pre kladnu a zapornu hodnotu suradnice su rovnake.

Numerical results: $N = 12$

$$I = \int_2^3 (1 + x^2)dx, \quad I^{ex} = 0.7333333333E+01, \quad I^{num} = 0.7333333333E+01, \quad \% \text{ error} = 0.2220446049E-13$$

Postupujte podobne pre vypocet integralov s logaritmicou singularitou s pouzitim **logaritmickej Gaussovej kvadratury**, kedy

$$\int_0^1 f(x) \ln\left(\frac{1}{x}\right) dx = \sum_{i=1}^N f(x_L^i) W_L^i, \quad \text{kde } x_L^i, W_L^i \text{ su suradnice Gauss. integr. bodov a im odpovedajuce vahy}$$

pre logaritmicu Gauss. kvadraturu ; $x_L^i \in (0,1)$

Test: napr. pre $f(x) = x^k$; kedy exaktna hodnota je:

$$\int_0^1 f(x) \ln\left(\frac{1}{x}\right) dx = - \int_0^1 x^k \ln x dx = - \frac{x^{k+1}}{k+1} \left(\ln x - \frac{1}{k+1} \right) \Big|_0^1 = \frac{1}{(k+1)^2}, \quad \text{zvolte si } k \in \{0,1,2,\dots\}$$

Porovnat vysledky numericky vypocitanych integralov pri pouziti rozneho poctu Gauss. bodov s exaktnou hodnotou.

Numerical results: $N = 6$

$$Y = \int_0^1 x^7 \ln\left(\frac{1}{x}\right) dx, \quad Y^{ex} = 0.1562500000\text{E-}01, \quad Y^{num} = 0.1562500165\text{E-}01, \quad \% \text{ error} = 0.1053799896\text{E-}04$$